

Primjena Zakona o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke, Zakona o naknadi za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama, Zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost i Zakona o izmjeni Zakona o doprinosima

Zbog primjene Zakona o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke i Zakona o naknadi za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama te Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost i Zakona o izmjeni Zakona o doprinosima, u nastavku teksta daje se pregled najvažnijih značajki navedenih propisa.

1. Zakon o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke

Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke (dalje u tekstu: posebni porez) primjenjuje se, sukladno članku 7. Zakona, na plaće, mirovine i druge primitke rezidenata koji se isplaćuju od dana stupanja na snagu Zakona do 31. prosinca 2010. godine.

Prema članku 4. stavku 1. Zakona, poseban porez plaća se na primitke rezidenata ostvarene od nesamostalnog rada (plaće i mirovine) iz članka 14. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 177/04 i 73/08), primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak iz članka 32. Zakona o porezu na dohodak, primitke koji se fizičkim i pravnim osobama isplaćuju po osnovi dividendi i udjela u dobiti te na mirovine na koje se prema Zakonu o porezu na dohodak ne plaća porez na dohodak.

Poseban porez plaća se na poreznu osnovicu koju čini (članak 4. stavci 2. – 7. Zakona):

- ukupni primitak plaće ili mirovine umanjen za obračunane i uplaćene obvezne doprinose iz plaće, premije osiguranja koje su priznate kao izdatak pri obračunu predujma poreza na dohodak te predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak, a prije obustava na plaću ili mirovinu, ili
- ukupni primitak od kojeg se utvrđuje drugi dohodak umanjen za uplaćene obvezne doprinose iz primitka te predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak, ili
- ukupni primitak po osnovi dividende ili udjela u dobiti.

Ukoliko tako utvrđena porezna osnovica iz članka 4. stavaka 2. - 7. Zakona po osnovi plaće ili mirovine ili drugog dohotka ili dividende ili udjela u dobiti prelazi iznos od 3.000,00 kuna, na nju se primjenjuju porezne stope od 2% i 4% na ukupni iznos te porezne osnovice, i to (članak 5. Zakona):

- na iznos veći od 3.000,00 kn do 6.000,00 kn porezna stopa 2%
- na iznos veći od 6.000,00 kn porezna stopa 4%.

Primjerice, ako je fizička osoba ostvarila plaću 4.000,00 kn neto, a što čini poreznu osnovicu za obračun, obustavu i uplatu posebnog poreza prema članku 4. stavku 2. Zakona, porezna stopa 2% obračunava se na cijeli iznos, odnosno na svih 4.000,00 kn, a ne samo na razliku iznosa većih od 3.000,00 kn. Nadalje, ako je primjerice fizička osoba ostvarila plaću u iznosu 6.500,00 kn neto, porezna stopa 4% obračunava se na cijeli iznos od 6.500,00 kn, a ne samo na razliku iznosa većih od 6.000,00 kn.

Sukladno članku 4. stavku 1. točki 1. Zakona, naknade, potpore, nagrade, dnevnice i otpremnine do propisanih iznosa iz članka 13. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09 i 9/09) koje ne podliježu oporezivanju porezom na dohodak ne uključuju se ni u osnovicu za obračun posebnog poreza.

Prema članku 5. stavku 2. Zakona, isplate plaća po sudskim presudama utužene u bruto iznosu i isplate mirovina za protekla porezna razdoblja, sukladno članku 45. stavku 3. točki 2. Zakona o porezu na dohodak i članku 61. stavku 10. Pravilnika o porezu na dohodak, ne podliježu oporezivanju posebnim porezom, neovisno o iznosu.

Porezna osnovica za obračun posebnog poreza, u skladu s člankom 5. stavkom 1. Zakona, utvrđuje se iz ukupno ostvarenih primitaka u tijeku jednog mjeseca kod jednog isplatiitelja, ostvarenih po istoj osnovi (plaća ili mirovina ili drugi dohodak ili dividenda ili udjel u dobiti).

Primjerice ako je poslodavac isplatio radniku prvi dio plaće 5. prosinca u iznosu 2.000,00 kn neto, na taj iznos ne obračunava se poseban porez. Međutim 15. prosinca isplatio mu je drugi dio plaće u iznosu 3.000,00 kn neto. Pri toj isplati obračunava poseban porez na ukupni iznos plaće isplaćen u tom mjesecu, odnosno na 5.000,00 kn.

Obveznik obračunavanja, obustavljanja i plaćanja posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke je isplatitelj plaća, mirovina i drugih primitaka, a uplaćuje se prilikom svake isplate i istodobno s isplatom plaće, mirovine, primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak te dividendi i udjela u dobiti. Iznimka je Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje koji posebni porez na mirovine može uplatiti do kraja mjeseca u kojem je mirovina isplaćena.

Obveznik plaćanja posebnog poreza uplaćuje posebni porez na račun prihoda Državnog proračuna: -1902 Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke

Isplatitelji plaće, mirovine i drugih primitaka obvezni su o tim isplaćenim primicima i uplaćenom posebnom porezu podnositi Poreznoj upravi posebno izvješće i to do petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec. Oblik i sadržaj izvješća propisati će ministar financija pravilnikom u roku iz članka 8. stavka 3. Zakona.

2. Zakon o naknadi za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama

Zakonom o naknadi za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama koji stupa na snagu 01. kolovoza 2009. godine propisuje se plaćanje naknade za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama, a predmet plaćanja naknade je usluga kratke tekstualne poruke (SMS) i usluga prijenosa slike, govora i zvuka porukom (MMS) te govorna usluga.

Obveznik plaćanja naknade koja iznosi 6% osnovice za plaćanje naknade odnosno prihoda ostvarenog od pruženih usluga je infrastrukturni operator koji pruža usluge u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama.

Obveznik plaćanja naknade za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama dužan je do 15. dana tekućeg mjeseca za prethodni mjesec predati izvješće o pruženim uslugama u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama nadležnoj ispostavi Porezne uprave, te uplatiti dužni iznos naknade kao prihod državnog proračuna.

Obveznik plaćanja naknade uplaćuje naknadu na račun prihoda proračuna:
-1988 Naknada za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama.

Oblik i sadržaj izvješća o pruženim uslugama u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama biti će naknadno propisan pravilnikom.

3. Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost

Zakonom o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost propisano je da se od 01. kolovoza 2009. godine porez na dodanu vrijednost plaća po stopi od 23%.

Prema odredbama članka 33.a Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, br. 47/95 do 76/07) porezni obveznici su početkom primjene odredbi o promjeni porezne stope dužni popisati zalihe dobara za koje se mijenja porezna stopa.

Iznimno, porezni obveznik koji neće povećati cijene dobara zbog promjene stope poreza na dodanu vrijednost, a zbog mogućih tehničkih problema u primjeni Zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost na računima iskaže porez na dodanu vrijednost po stopi od 22%, neovisno o navedenom obvezan je porez na dodanu vrijednost obračunati i platiti po stopi od 23% u rokovima propisanim Zakonom o porezu na dodanu vrijednost. Porezni obveznik će iznos poreza na dodanu vrijednost izračunati na temelju preračunane stope poreza na dodanu vrijednost iz ukupnog prometa odnosno iznosa naknade u kojoj je sadržan porez na dodanu vrijednost za obavljene isporuke. Preračunana stopa poreza na dodanu vrijednost iznosi 18,6992%. U tom

slučaju porezni obveznik dužan je u što kraćem roku od dana stupanja na snagu Zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost uskladiti izdavanje računa s odredbama tog Zakona te ako zalihe dobara iskazuje po prodajnim cijenama s uračunanim porezom popisati dobra na zalihama i utvrditi cijene s uračunanim porezom po stopi od 23%.

Porezni obveznici koji su izdali račune za primljene predujmove i obračunali porez na dodanu vrijednost po stopi od 22% koja je bila na snazi u tom obračunskom razdoblju, a dobra će isporučiti i usluge obaviti u obračunskom razdoblju u kojem se primjenjuje stopa od 23% obvezni su za isporučena dobra i obavljene usluge ispostaviti račun u kojem se zaračunava cjelokupna isporuka sa obračunanim porezom po stopi od 23%, a račun za predujam se poništava (stornira) sukladno članku 78. stavak 1. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, br. 60/96 do 34/08).

Izmjenama Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost propisati će sa sadržaj i izgled obrazaca PDV, PDV-K, U-RA i I-RA koji će uključivati stopu poreza na dodanu vrijednost od 23% sukladno Zakonu o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

4. Zakon o izmjeni Zakona o doprinosima

Zakonom o izmjeni Zakona o doprinosima izmijenjena je odredba članka 78. Zakona o doprinosima u dijelu koji propisuje koeficijent za izračun mjesečne osnovice za obračun doprinosa za osiguranike – samostalne umjetnike kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna te je, umjesto koeficijenta 1,2 propisan koeficijent 0,8. Prema toj izmjeni, mjesečna osnovica za obračun doprinosa koji se plaćaju iz državnog proračuna, od 1. kolovoza do 21. prosinca 2009. umjesto 8.952,00 kuna, iznosi 5.968,00 kuna.